

IKKE PRIVATISER RENHOLDET I ALVER KOMMUNE

Vi har fått med oss at opposisjonen i formannskapet uttalte fra talerstolen at de ønsker å legge frem forslag til privatisering av renholdet i Alver kommune.

Privatisering av renhold blir ofte solgt inn som en «effektivisering» og en måte å spare penger på. Men bak fine ord skjuler seg en realitet som kan få alvorlige konsekvenser for de ansatte.

Dårligere arbeidsvilkår for de ansatte - Når private aktører skal konkurrere på pris, er det ofte lønn, stillingsstørrelser og pensjonsrettigheter som kuttes først. Mange ansatte vil ende opp med en svært mye dårligere pensjonsordning ved konkurranseutsetting. Kommunenes allerede lavest lønnede yrkesgrupper kan fort risikere tap i framtidig tjenestepensjon i millionklassen.

Renholdere som har fagbrev mister særaldersgrense ved en virksomhetsoverdragelse, de mister en god tjenestepensjon, som sannsynligvis vil erstattes av en langt dårligere og billigere innskuddspensjon. I kommunesektoren avsettes det pluss/minus 20 prosent til pensjon av den samlede lønnsmassen, mens innskuddspensjoner ofte ligger på det lovfestede minimumet på to prosent.

Regler om virksomhetsoverdragelse garanterer ansattes lønns- og arbeidsvilkår (unntatt pensjon) ut tariffperioden – men hva skjer etter tariffavtalens utløp med områder som arbeidsvilkår, ytelser, arbeidstid og jobbsikkerhet? Vi håper ikke at kommunens folkevalgte mener at det er rett å belaste renholderne med pensjonstap for å få budsjettet til å gå opp.

Hva skjer med kvaliteten? Det krever erfaring og nøyaktighet for å sikre et trygt og rent miljø. Private selskaper må ofte levere på minst mulig tid for å tjene penger, og da går det ut over både grundighet og kvalitet. Under pandemien ble renhold kategorisert som en samfunnskritisk funksjon. Her var det viktig med kjennskap til bygg, rutiner osv. Situasjonen under pandemien endret seg fra dag til dag og her kunne kommunen omdisponere egne ansatte uten å vente på avtaler, anbud eller godkjenning. Det kan de i dag også. Dette gav trygghet og effektivitet da kommunen langt enklere kunne mobilisere egne ansatte.

Sparer kommunen virkelig? Et ønske om økonomiske innsparinger er som regel alltid hovedargumentet for at en tjeneste skal sette ut på anbud. Men spares det egentlig penger når transaksjonskostnader tas med og langsiktigheten forsvinner. I tillegg til prisen på tjenesten kommer kostnader knyttet til utforming og oppfølging av anbud, omstilling, og kontroll med at leverandøren leverer den tjenesten de har lovet. En anbudskontrakt kan aldri ta høyde for alle uforutsette hendelser og behov som kan oppstå i kontraktperioden som f.eks. koronapandemiens krav til økt frekvens og skjerpede rutiner innen renhold at behov kan endre seg raskt. Å reforhandle en kontrakt for å dekke nye behov kan bli kostbart.

Anbudskonkurranser skaper en utrygghet for de ansatte som kan være belastende både psykisk og helsemessig. Partier som foreslår dette, bør tenke seg godt om, da det er stigmatiserende å skille ut en enkel gruppe ansatte i den tro at de kan spare penger.

Renhold er ikke en luksus – det er en forutsetning for helse, trivsel og trygghet. Både for ansatte og alle mottakerne av tjenesten.

Fagforbundet Alver

v/Leder Thormod Bendiksen